

T.C.
ADALET BAKANLI I
cra leri Dairesi Ba kanlı 1

Sayı : 86420598-295/6830
Konu : Arabuluculuk Belgesinin cra
Takibine Konu Edilmesi

13.09.2024

DA ITIM YERLER NE

Igi : Hukuk leri Genel M¼d¼rl¼ ün¼n 21.08.2024 tarihli ve E-59155416-045.02-523/20621 sayılı yazısı.

6325 sayılı Hukuk Uyu mazlıklarında Arabuluculuk Kanunu kapsamında tarafların m¼racaatı üzerine arabulucu tarafından d¼zenlenen anla ma belgesinin dayanak yapılması suretiyle takibe konulması sırasında icra daireleri tarafından teredd¼tlerin ya andı 1, bu teredd¼tlerin; anla ma belgesinin takip yollarından ilamlı veya ilamsız icra takiplerinden hangisine konu edilece i, ödeme veya icra emirlerinden hangisinin g¼nderilece i ile birden fazla h¼k¼m i¼eren anla ma belgesinin i¼eri indeki h¼k¼mlerin tamamının veya bir kısmının takip konusu yapılp yapılamayaca na ili kin oldu u anla ılmı tır.

6325 sayılı Kanun'un "*Ta inmazın devrine veya ta inmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasına ili kin uyu mazlıklarda arabuluculuk*" ba lıklı 17/B maddesinin d¼rd¼nc¼ fıkrasında "*Anla ma belgesinin icra edilebilirli ine ili kin erhin alınması zorunlu olup bu erh ta inmazın bulundu u yer sulh hukuk mahkemesinden alınır. Mahkeme yapaca ı incelemede anla ma i¼eri ini, arabuluculu a ve cebri icraya elveri li olup olmadı ı ve ta inmazın devri veya ta inmaz üzerinde sınırlı aynı hak kurulmasıyla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslara uyulup uyulmadı ı y¼n¼nden denetler; bu kapsamda kurum veya kurulu lardan bilgi veya belge talep edebilir ve gerekti inde duru ma a¼abilir.*" h¼km¼,

6325 sayılı Kanun'un "*Tarafların anla ması*" ba lıklı 18'inci maddesinin üç¼nc¼ ve d¼rd¼nc¼ fıkrasında "*cra edilebilirlik erhinin verilmesi, çeki mesiz yargı i idir ve buna ili kin inceleme dosya üzerinden yapılır. Ancak arabuluculu a elveri li olan aile hukukuna ili kin uyu mazlıklarda inceleme duru malı olarak yapılır. Bu incelemenin kapsamı anla manın i¼eri inin arabuluculu a ve cebri icraya elveri li olup olmadı ı hususlarıyla sınırlıdır. Anla ma belgesine icra edilebilirlik erhi verilmesi i¼in mahkemeye yapılacak olan ba vuru ile bunun üzerine verilecek kararlara kar ı ilgili tarafından istinaf yoluna gidilmesi h¼linde, maktu harç alınır. Taraflar anla ma belgesini icra edilebilirlik erhi verdirmeden ba ka bir resm¼ i lemde kullanmak isterlerse, damga vergisi de maktu olarak alınır.*

Kanunlarda icra edilebilirlik erhi alınmasının zorunlu kılındı ı haller hariç, taraflar ve avukatları ile arabulucunun, ticari uyu mazlıklar bakımından ise avukatlar ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anla ma belgesi, icra edilebilirlik erhi aranmaksızın ilam niteli inde belge sayılır." h¼km¼,

6325 sayılı Kanun'un "*Bazı uyu mazlıklarda dava artı olarak arabuluculuk*" ba lıklı 18/B maddesinin birinci ve üç¼nc¼ fıkrasında "*(1) A a ıdaki uyu mazlıklarda, dava a¼ılmadan önce arabulucuya ba vurulmu olması dava artıdır:*

- a) *Kiralanan ta inmazların 2004 sayılı Kanuna g¼re ilamsız icra yoluyla tahliyesine ili kin h¼k¼mler hariç olmak üzere, kira ili kisinden kaynaklanan uyu mazlıklar.*
- b) *Ta ınır ve ta inmazların payla tırılmasına ve ortaklı ın giderilmesine ili kin uyu mazlıklar.*

* Bu evrak, 5070 sayılı Kanun h¼k¼mlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmı tır.

c) 23/6/1965 tarihli ve 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundan kaynaklanan uyu mazlıklar.

ç) Kom u hakkından kaynaklanan uyu mazlıklar.

(3) Bu madde kapsamında düzenlenen anla ma belgesinin icra edilebilirli ine ili kin erhin alınması zorunlu olup bu erh ta inmazla ilgili anla ma belgeleri bakımından ta inmazın bulundu u yer, di er anla ma belgeleri bakımından ise arabulucunun görev yaptı ı yer sulh hukuk mahkemesinden alınır. Mahkeme ta inmazla ilgili anla ma belgeleri bakımından yapaca ı incelemede anla ma içeri ini, arabuluculu a ve cebri icraya elveri li olup olmadı ı ve ta inmazla ilgili olarak kanunlarda yer alan sınırlamalar ile usul ve esaslara uyulup uyulmadı ı yönünden denetler; bu kapsamda kurum veya kurulu lardan bilgi veya belge talep edebilir ve gerekti inde duru ma açabilir." hükmü,

2004 sayılı cra ve flâs Kanunu'nun (K) " lam mahiyetini haiz belgeler" ba lıklı 38'inci maddesinde "Mahkeme huzurunda yapılan sulhlar, kabuller ve para borcu ikrarını havi re'sen tanzim edilen noter senetleri, istinaf ve temyiz kefaletnameleri ile icra dairesindeki kefaletler, ilamların icrası hakkındaki hükümlere tabidir. Bu maddedeki icra kefaletleri müteselsil kefalet hükmündedir." hükmü,

Yer almaktadır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun konuya emsal olacak kararında "... lam niteli indeki belgelerin ilamlı icra takibinin dayana mı olu turabilmesi için hak sahiplerinin haklarının açık ve kesin olarak ba ka bir ifade ile çeki meden uzak bir biçimde ortaya koyması gerekir. Kanun koyucu ilam niteli indeki belgeleri sadece icra edilebilirlik açısından ilamlarla aynı hukuki rejime tabi tutmu tur. Nitekim hükümet gerekçesinde de bu duruma açıkça i aret edilmi tir. Bu hâl ise ilamlarla, ilam niteli indeki belgelerin hukuki nitelik ve gördükleri i lev açısından birbirinden farklı olduklarını açıkça ortaya koyar. Her iki kurum arasındaki temel farklılık ilamların ilke olarak maddi anlamda kesin hüküm gücüne sahip olmasına kar ılıklı ilam niteli indeki belgelerin bu özellikten yoksun bulunması noktasında toplanır. K dı nda münferit özel kanunlarda da ilam niteli inde belge öngören düzenlemelere yer verilmesiyle, alacaklıların alacaklarına ilamların icrası için öngörülen hukuki rejimden faylanmak üzere daha kolay bir biçimde kavu malarının sa lanması amaçlanmı tur. lam niteli indeki belgelerin ilamlı icraya konu edilebilmesi onları ilam gücüne kavu turmaz..." denilmektedir. (Yargıtay HGK. 2019/12-501 Esas, 2022/1346 Karar)

Yargıtay 12. Hukuk Dairesince "...Alacaklının, ilamlı icra takibi yapabilmesi için, elinde bir mahkeme ilamı veya kanunların mahkeme ilamı niteli inde saydı ı bir belgenin bulunması gerekir. lamın icra edilebilmesi için yargılamaya son vermesi ve uyu mazlı ı esastan çözümlemesi yeterli de ildir. Ayrıca, onun cebri icraya elveri li bir nitelik ta iması gerekir. lamın cebri icraya elveri li bir nitelik kazanabilmesi ise, onun "verme", "yapma" ya da "yapmama" ekinde belirtilen bir eda emrini içermesine ba lıdır. Buna kar ılıklı, bir eda emrini içermeyip, sadece bir hukuki ili kinin varlı unı ya da yoklu unu tespit eden ilamlarla, yeni bir hukuki durum yaratan veya var olan bir hukuki durumu ortadan kaldıran ya da onu de i tiren ilamlar , nitelik itibariyle cebri icraya elveri li de ildir.

...
Özel kanunlarda belirtilen ilam niteli inde belgelerden biride hukuki uyu mazlıklarda Arabuluculuk Kanununun 18/2'nci maddesi gere ince icra edilebilirlik erhi içeren anla ma belgesidir. Bir ba ka deyi le söz konusu belgenin ilam niteli inde belge sayılmasının ko ulu icra edilebilirlik erhi verilmesidir. Pek tabidir ki; bu durum bahsi geçen erhi içeren belgenin her ko ulda ilamlı takibe konu edilece i anlamına gelmez. Bir ba ka ifadeyle ilamlı takibe konu edilmesi hâlinde yapılacak ikayet üzerine takibin iptaline karar verilemeyece i sonucuna varılamaz. Zira her mahkeme ilamı da ilamlı takibe konu edilememektedir. Örne in eda hükmü içermemesi hâlinde mahkeme ilamı da ilamlı icra takibine konu edilemez..." denilmek suretiyle icra edilebilirlik erhi içeren arabuluculuk anla ma belgesinde alaca ın arta ba lanması, eda hükmü içermemesi nedeniyle belgenin ilamlı takibe konu edilemeyece i de erlendirilmi tir. (Yargıtay 12. HD. 2022/9143 Esas, 2022/9318 Karar)

Bu konuya ili kin olarak Hukuk leri Genel Müdürlü ünden görü talebinde bulunulmu , Hukuk leri Genel Müdürlü ünün ilgi sayılı yazısı, mevzuat hükümleri ve yargı kararları de erlendirilmi tir.

Yapılan de erlendirme neticesinde arabuluculuk anla ma belgelerinin ilam niteli inde belge sayılması ile ilamların icrasına yönelik takip konusu yapılması açısından ayrı ayrı de erlendirme yapılması gerekti i dü ünülmü tür.

* Bu evrak, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmı tur.

Bu itibarla;

Taınmazın aynı konu edinen arabuluculuk anlama belgeleriyle kira, kat mülkiyeti, komuluk hukuku ve ortaklık giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklara dair düzenlenen anlama belgelerinin ilgili mahkemeden icra edilebilirlik erhi almak kaydıyla,

Belirtilen uyuşmazlıklarda kalan ve 6325 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında arabuluculuğa elverişli olan uyuşmazlıklarla ilgili düzenlenen arabuluculuk anlama belgelerinin, sadece taraflar veya sadece vekillerce imzalanması durumunda ilgili mahkemeden icra edilebilirlik erhi almak kaydıyla, bu belgelerin taraflar ve vekillerince birlikte imzalanması durumunda ise icra edilebilirlik erhine gerek olmaksızın,

6325 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında arabuluculuğa elverişli olan ticari uyuşmazlıklarla ilgili düzenlenen arabuluculuk anlama belgelerinin, sadece taraflarca imzalanması durumunda ilgili mahkemeden icra edilebilirlik erhi almak kaydıyla, taraflar ve vekillerince birlikte veya sadece vekiller tarafından imzalanması durumunda ise icra edilebilirlik erhine gerek olmaksızın,

K'nın 38'inci maddesi kapsamında ilam niteliğinde belge sayılacaktır,

Yukarıda izah edildiği üzere ilam niteliğinde belge sayılan arabuluculuk anlama belgelerinin eda hükmünü içermesi hâlinde ise K'nın 24 ve devamı maddeleri uyarınca ilamlı icra takibine konu edilebileceği düşünülmektedir.

Konunun yargıya intikal etmesi hâlinde ise yargı mercilerince verilecek karara göre işlem yapılması gerektiği değerlendirilmiştir.

Bilgi edinilmesi ile yazımızın yargı çevrenizde bulunan icra dairelerine duyurulmasını rica ederim.

Hasan ÖZÇELİK
Hâkim
Bakan a.
Bakan

Ek : Dağıtım Listesi (159 Muhatap)

* Bu evrak, 5070 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak elektronik imza ile imzalanmıştır.

